یادداشت

سیاست‌های نفتی ایران در سال آخر پهلوی-۳

مجید تفرشی

● نوشـــته حاضر مروری است بر گزارش‌ها و اسناد تازه آزادشده رسمی در آرشیوهای بریتانیایی دربستر تحولات نفتی ایران در سال‌های ۱۹۷۳ تا ۱۹۷۸، از زمان افزایش ناگهانی بهای جهانی نفت خام تا آستانه انقلاب اسلامی در ایران. این بخش سوم مطلب است.

«الینگورث» کاردار سفارت بریتانیا در تهران که در فاصله خروج رمباتوم و عزیمت پارسونز اداره نمایندگی دیپلماتیک کشـــورش در تهران را برعهده داشت، در گزارش مبسوطی به تاریخ ۲۰ فوریه ۱۹۷۴ در مورد توانایی‌های جدید شـــاه بر اســـاس استطاعت بالای مالی کشورش می‌نویســـد: «شاه دلیلی نمی‌بیند که جهان غرب به او به چشـــم یک شریک مناسب برای همکاری‌های سیاســـی نگاه نکند. او به‌طور تفننی در مسایل دیپلماتیک اقصی‌نقاط جهان مداخله می‌کند و نیروهای وی در فاصله بسیار از کشور خود در هند و چین مستقرند. او همچنان خود را قیم خلیج‌فارس می‌داند و راهکارهایش نشان می‌دهد که فکر می‌کند کـــه واقعا دارای اهمیت اســـت و در این مورد جایگاه جهانی ایران را کلیدی می‌داند.»

سرمایه‌گذاری‌های ایران در بریتانیا:

جذب ســـرمایه‌ها و نیروی انســـانی خارجی تنها برنامه‌های ایران برای صرف درآمدهای اضافی نفت نبود. ایران از سال ۱۹۷۴ تصمیم گرفت تا با تخصیص اعتبار و کمک‌های مالـــی در برنامه‌های مختلف در کشورهای غربی و به‌خصوص بریتانیا سرمایه‌گذاری کند. این نظر نخستین بار توسط شخص شاه مطرح شـــد و سپس با پی‌گیری «تونی بن» وزیر تجارت و صنعت در کابینه ویلسون، گفت‌وگوهای گسترده‌ای در زمینه اعطای وام و مشارکت در صنایع آب، بخش کشـــاورزی، صنایع نظامی، صنایع فولاد، نفت و گاز و پتروشیمی انجام دهد. لندن پیش‌بینی کرده بود که ایـــران طی ســـال مالـــی ۱۹۷۵- ۱۹۷۴ حدود ۲۰میلیارددلار درآمد نفتی خواهد داشت و حتی اگر بهای نفت هیچ تغییری نمی‌کرد، درآمد نفتی ایران طی برنامه پنج ساله بالغ بر صدمیلیارد دلار می‌شد.

بر این اســـاس ســـرانجام در تاریـــخ ۲۲ جولای یادداشـــت تفاهمی در تهران بیـــن «دکتر منوچهر آگاه» معاون وزارت اقتصاد ایران و «سر درک میچل» معـــاون ثابـــت وزارت خزانه‌داری بریتانیا امضا شـــد که بر اســـاس آن ایران طی سه‌ســـال با مبلغ سالانه ۴۰۰میلیون دلار و جمعا بـــه مبلغ ۱/۲میلیارددلار در پروژه‌های مختلف بریتانیا سرمایه‌گذاری می‌کرد. قسمت اول این پول به مبلغ ۴۰۰میلیون‌دار به عنوان وام و بر مبنای نیم درصد بیشتر از نرخ رسمی بهره بانکی رایج در بریتانیا در اختیار برنامه‌های مختلف عمرانی این کشور قرار گرفت.

در ادامه گزارش ســـالانه ۱۹۷۴ ســـفارت بریتانیا درمورد وضعیت درآمدهای نفتی ایران و برنامه‌ریزی حکومـــت پهلوی برای هزینه‌کـــردن آن چنین آمده اســـت: «در سال ۱۹۷۴ ایران بیش از ۲۰میلیارددلار بابت درآمدهای نفتی خود دریافت داشـــته و انتظار مـــی‌رود که این درآمد طی مجموع سه‌ســـال آینده تقریبا به ۸۰میلیارددلار برسد. این درآمد دولت ایران را قادر خواهد ســـاخت تا هزینه‌های پیش‌بینی‌شده برنامه پنج‌ســـاله کنونی را دوبرابـــر کند. این افزایش درآمد به‌خصوص به معنای سرعت‌بخشیدن شدید به برنامه‌های صنعتی‌کردن کشور و پروژه‌های مدت‌ها به تعویق افتاده، اختصاص بودجه عمده و قابل ملاحظه به توسعه کشاورزی، زیرساخت‌های گسترش بنادر، راه‌ها و الکتریکی‌کردن خطوط آهن و از سوی دیگر توجه به برنامه‌های فراموش‌شده خدمات اجتماعی از قبیل بهداشـــت، آموزش و پرورش، مســـکن و از این قبیل است. شـــاه هم‌اکنون قادر است بدون احتیاط، برنامه‌های بزرگ نظامی را در مورد گسترش نیروهای مسلح خود به پیش ببرد... او همچنین نقشه دارد که ابتکار کاملا بدون سابقه قبلی را در مورد کمک‌های مالی خارجی در ابعادی گســـترده به نهادهای بزرگ بین‌المللی و وام‌های ســـرمایه‌گذاری به کشـــورهای پیشـــرفته انجام دهد که این مساله تاکنون در مورد بریتانیا، فرانســـه و دانمارک عملی شده است. ایران همچنین به کشـــورهای جهان سوم نیز کمک مالی می‌کند یا به دلیل گسترش نفوذ خود بر آنها، یا برای کسب مواد اولیه آنها یا به هر دو دلیل. شاه همچنین به سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی کشورهای غربی نیز روی آورده است.»

در بخش دیگری از این گزارش اعلام شده که در پایان سال ۱۹۷۴ به رغم تغییرات اقتصادی و افزایش درآمدهـــای ایـــران تغییر چندانی در سیاســـت‌های سیاســـی داخلی و خارجی شاه پیش نیاورده و تداوم بهای نفت موجب افزایش اعتماد به نفس او شده است:

«شاه اکنون چنین می‌اندیشـــد که ایران اکنون دســـت‌کم درآمد عادلانه‌ای برای نفـــت خود دارد و هیـــچ چیزی از جمله برخـــی از تلاش‌ها از جمله از سوی ما احتمال ندارد که بتواند اساس تفکر وی در مورد قیمت‌گذاری نفت را تغییر دهد. ولی تعهدهای طرفـــداری از غـــرب وی همچنـــان غیرقابل تغییر مانده‌اند. او اجازه نداده که روابط بنیادین وی با ایالات متحده با شعارهای ناشی از بحران انرژی دچار وقفه شود. او همچنان مانند همیشه در روابطش با اتحاد شوروی ملاحظه‌کار است.

ادامه دارد

عکس: AFP

اقتصاد کشور در دو دولت تورمی پس از انقلاب چه عاقبتی پیدا کرد

رونق ۷۴؛ رکود ۹۱

موسی‌غنی‌نژاد: تورم دولت ششم و دولت دهم قابل مقایسه نیست

فرزانه طهرانی: مقایســـه دو دولت تورمی سه‌دهه گذشته نشان می‌دهد که تزریق پول به پروژه‌های عمرانی و رونق کســـب و کار، حاصل دولت تورمی در سال ۱۳۷۴ بوده و تزریق پول به جیب مردم و رکود اقتصادی نتیجه عملکرد دولت تورمی دیگر در سال ۱۳۹۱ است.

در سال‌های پس از انقلاب این دومین بار است که تورمی حـــدود ۴۰درصد را در اقتصاد کشـــور شاهد هستیم. پیش از این نیز در سال ۱۳۷۴، تورم ۴۹درصدی را تجربه کردیم و می‌توان گفت به غیر از این سال تا سال ۱۳۹۱ هیچ‌گاه با چنین تورمی مواجه نبوده‌ایم.

هرچند طعم تند افزایش قیمت‌ها را با شدت کنونی، ۱۸سال پیش هم چشیدیم اما چاشنی‌های پـــس از آن، تندی‌ها را خنثی کـــرد و خیلی زود آبی بر آتش افزایش قیمت‌ها ریخته شد. اما هیچ چاشنی‌ای مگر سیاست‌های سفت و سخت پولی - که البته اجرایی شدن آن به هیچ‌وجه ساده نیست - نمی‌تواند تورم کنونی را به مذاق ملت خوشایند کند. تورم ســـال ۱۳۷۴ و سال ۱۳۹۱ هر دو در اثر تزریق پول ایجاد شـــد اما تفاوت آنها در این است که در ســـال ۷۴ تزریق پول به پروژه‌های عمرانی صورت گرفت، ولی در سال ۹۱، پول به جیب مردم تزریق شـــد؛ نتیجه این دو عملکرد نیز آن شد که در سال ۷۴ سد، سیلو، جاده، راه‌آهن و تا حدودی پتروشیمی توســـعه یافت و رشد اقتصادی کشور دچار نوســـان شدید و منفی نشـــد اما تورم فعلی موجب رکود کسب و کار و تولید و همچنین رشد منفی اقتصاد شد.

حق‌شناس: توزیع ۱۰۰ میلیارد پول تورم‌زا بین مردم

سه عاملی را که موجب ایجاد تورم ۴۹ درصدی در دولت هاشمی شد، هادی حق‌شناس تحلیلگر مسایل اقتصادی به این ترتیـــب بیان می‌کند: در ســـال ۱۳۷۳ به یک‌باره منابع درآمدی دولت کم شـــد، این موضوع همزمان شد با رسیدن موعد سررسید وام‌هایی که از موسسات و نهادهای بین‌المللی و بانک جهانی اخذ شـــده بود؛ اما دلیل اصلی تورم آن ســـال تزریق پول به پروژه‌های عمرانی و تاحدودی پتروشیمی بود، امـــا دلایل تورم کنونی عمدتا ناشـــی از توزیع پول بین مردم اســـت. از آذر ســـال ۱۳۸۹ تـــا فروردیـــن ۱۳۹۲ در مجموع یک‌صدهزارمیلیاردتومان بین مردم پول توزیع شـــد که این اتفاق موجب سنگین شدن کفه تقاضا نسبت به عرضه کالاها شـــد. یعنی بدون آنکه تولید افزایش یابد؛ تقاضا برای خرید کالا افزایش یافت. به این ترتیب در سه‌سال اخیر درآمدهای ارزی نه تنها صرف زیرســـاخت‌ها و توسعه کشور نشد، بلکه به مصرف‌کننده‌ای تعلق گرفت که در ازای مصرفش تولیدی ایجاد نکرده است.

او در تشـــریح فضایی که بر اقتصاد کشـــور در سال‌های منتهی به ۷۴ حاکم بود به «شرق» می‌گوید: دولت سازندگی پـــس از جنگ بر ســـر کار آمد و طبیعی بود که بخشـــی از بودجه‌ها صرف بازســـازی مناطق جنگ‌زده شود. در کنار آن باید بخشی از زیرساخت‌هایی که در زمان جنگ ساخته نشده بود؛ شکل می‌گرفت و عقب‌ماندگی‌ها جبران می‌شد، بنابراین دولت هاشـــمی باید ســـه محور اصلی را در برنامه‌های خود می‌گنجاند. ۱- جبران عدم‌زیرساخت‌سازی‌های گذشته، ۲- ساخت ویرانه‌های جنگ و ۳- ساخت زیرساخت‌های جدید، اما دولت نهم و دهم فقط موظف بود برای محور ســـوم یعنی ساخت زیرساخت‌های جدید برنامه‌ریزی کند.

دولت یک هشتم درآمدش را صرف توسعه کرد

حق‌شناس ادامه می‌دهد: در دولت نهم و دهم در مجموع ۲۰هزارمیلیاردتومان برای پروژه‌های عمرانی صرف شد، حال آنکـــه درآمد دولـــت از محل فروش نفت، اوراق مشـــارکت و فروش شـــرکت‌های دولتی هشت‌برابر این رقم بود. به عبارت دیگر هزینه‌کرد دولت برای عمران کشور یک‌هشتم درآمدش بوده است.

عملکرد دولت احمدی‌نژاد رکود تورمی را بر اقتصاد کشور حاکم کرد. بازار دلار، مسکن، سکه و ارز دچار نوسانات شدید و تقاضای کاذب شـــد و بر سایر بخش‌های کشور، رکود سایه افکند. تورم رکودی منجر به آن شـــد که ســـال ۱۳۹۰ رشد اقتصادی کشـــور به عدد یک برسد، سال ۱۳۹۱ رقم صفر را تجربه کند و پیش‌بینی مرکز پژوهش‌های مجلس از رشـــد اقتصادی امسال هم زیر صفر باشد. وقتی این شرایط را با سال ۱۳۷۴ مقایسه می‌کنیم می‌بینیم که در آن زمان حداقل تورم رکودی حاکم نبوده، کسب و کار رونق داشت و رشد اقتصادی رو به افزایش بوده است.

غنی‌نژاد: تورم این دو دولت قابل مقایسه نیست

موسی غنی‌نژاد دیگر کارشـــناس اقتصادی در گفت‌وگو با «شـــرق» نیز می‌گوید: منشا تورم در تمام دولت‌ها یکسان است. در واقع تورم ناشی از سیاست‌های نادرست پولی است. اما تورم دولت ششـــم با دولت دهم به‌هیچ‌وجه قابل مقایسه نیست. در دولت هاشمی با کمبود منابع ارزی روبه‌رو بودیم، دولـــت نیز ناگزیر بود برای جبـــران این کمبود از منابع ارزی خارجی اســـتفاده کند. شرایط حاکم بر اقتصاد آن زمان، نرخ دلار را از ۱۴۱ به ۶۴۶ تومان رســـاند و نهایتا کشـــور را دچار تورم بالای ۴۹ درصد کرد، اما تورم اخیر در شـــرایطی اتفاق افتاد که با وفـــور منابع ارزی مواجه بودیم. وی با بیان اینکه بالاترین درآمد ارزی را در سال ۱۳۹۰ یعنی ۱۲۰میلیارددلار داشـــتیم، متذکر می‌شود: در چنین شرایطی با سیاست‌های نادرســـت پولی بر تـــورم دامن‌زده شـــد. در حال حاضر نیز با بدهی‌های به‌بارآمده و توقعات مالی که برای مردم ایجاد شده است؛ هیچ چشم‌انداز مطلوبی برای اقتصاد کشور نمی‌توان متصور بود. این درحالی است که در سال ۷۴ با اصلاح سیاست‌های اقتصادی، تورم خیلی زود کنترل شد.

آمارهای زمان هاشمی محافظه‌کارانه نبود

«هر دو رییس‌جمهوری در دام اقتصاددانانی افتادند که به اقتصاد کلاسیک و نئوکلاسیک یعنی پول‌گرایی اعتقاد داشـــتند.» مهدی تقوی استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی نیز عملکرد هر دو دولت را نقد می‌کند اما معتقد است آمارهایی که در زمان هاشمی اعلام می‌شد، محافظه‌کارانه نبود ولی اکنون آمارها به واقعیت نزدیک نیست و نمی‌تـــوان آن را باور کـــرد. او می‌گوید: درحالی که از سال گذشـــته تمام قیمت‌ها بین دو تا سه برابر شـــده است، یعنی ۲۰۰درصد رشد کرده اما بانـــک مرکزی تورم ۳۶ درصدی را اعلام می‌کند. به اعتقاد او به دنبال‌آوردن انتظارات تورمی یکی از دلایلی اســـت که تورم واقعی اعلام نمی‌شـــود. تقوی که در دوره‌ای به حســـینی وزیر فعلی امور اقتصادی و دارایی، علم اقتصاد را آموخته اســـت، اظهارمی‌کند: وقتی سیاست‌های نئولیبرالی اجرا شود؛ اکثریت مردم فقیرتر می‌شوند و آسیب‌های اجتماعی افزایش می‌یابد. او تاکید می‌کند: در دو سال اخیر با افزایش نرخ بیکاری و رشد هزینه‌های خانوار، اعتیاد رو به افزایش رفته و سن فحشا پایین آمده اســـت. به گفته وی با افزایش تورم در یک اقتصاد ســـالم، نرخ بیکاری کم می‌شود و اقتصاد رونق می‌گیرد اما در شـــرایط رکود تورمی که در دولت احمدی‌نژاد شـــاهد بوده‌ایم؛ به عکس این جریـــان اتفاق افتاد. دلیل اصلی ایجـــاد رکود تورمی نیز عدم حمایت از تولید و پرداخت نکردن ۳۰درصد از منابع حاصل از هدفمندی به تولیدکنندگان است. در این شرایط منحنی هزینه‌های تولید افزایش یافت و این امر موجب افزایش هزینه محصول نهایی شـــد و در نهایت منحنی عرضـــه رو به افول گذاشت.

تقوی: بانک مرکزی فقط دستورات را اجرا می‌کند

تقوی با اشاره به اینکه تورم ۴۹ درصدی فقط در سال آخر دولت ششم اتفاق افتاد، خاطرنشان می‌کند: سیاست‌های غلط پولی دولت دهم از آغاز اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها این تورم را به بار آورد. استقراض از بانک مرکزی و توزیع پول بین مردم، سیاست نادرستی بود که کارشناسان پیش از این نسبت به عواقب آن هشدار داده بودند. بانک مرکزی هم به دلیل آنکه از استقلال لازم برخوردار نیست، فقط دستورات احمدی‌نژاد را اجرا کرده و هر زمان که دولت نیاز داشت؛ پول چاپ کرد.

کاهش رشد اقتصاد، منفی شدن تراز پرداخت‌ها، افزایش بدهی‌هـــای کوتاه و بلندمدت، پایین آمدن اعتبار بین‌المللی کشور جهت اخذ وام، افت سرمایه‌گذاری خالص و نصف‌شدن مخارج خانوار از عواقبی اســـت که به گفتـــه تقوی در دولت تورمی ایجاد شده است.

خبر

ممنوعیت‌پذیرش مجوزهای کاغذی در گمرک

● **مهـــر:** در ابلاغیه فرود عســـگری، مدیرکل مرکز واردات و امـــور مناطق آزاد و ویژه آمده اســـت: پیرو بخشـــنامه اداره کل فناوری اطلاعات و ارتباطات و با توجه به مصوبات جلسات بررسی پیشرفت بهره‌برداری از سامانه صدور الکترونیکی مجوزهای ترخیص کالا در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز خواهشمند است دستور فرمایید ضمن رعایت نامه موصوف از پذیرش مجوزهـــای کاغذی جهت ترخیص کالاهای وارداتی جدا خودداری کنید. بدیهی است براساس توافق‌های صورت‌پذیرفته تمامی سازمان‌های صادرکننده مجوز ملزم به ارسال الکترونیکی مجوزهای مورد نیاز است.

جزییات ۲۲هزارمیلیاردتومان سرمایه‌گذاری ایران در تولید بنزین

● **فـــارس:** معـــاون وزیـــر نفـــت بـــا تشـــریح جزییات ســـرمایه‌گذاری ۲۲هزارو ۵۰۰میلیاردتومانی برای تولید بنزین و دیگر فرآورده‌های نفتی در کشور گفت: پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس ما را یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان بنزیـــن و گازوییل منطقه خواهـــد کرد. علیرضا ضیغمی اظهار کرد: «سال گذشـــته مراحل پایانی سرمایه‌گذاری پالایشـــگاه امام‌خمینی کـــه ارزش کل ســـرمایه‌گذاری آن چهارمیلیارددلار و بـــه صـــورت دومیلیـــارددلاری و دوهزارمیلیاردتومان با احتســـاب نرخ ارز مرجع بود، طی شـــد.» وی اضافه کرد: «در پالایشـــگاه آبادان نیز ســـال گذشـــته مرحله آخر ســـرمایه‌گذاری ۸۰۰میلیون‌دلاری را انجـــام دادیـــم که ادامه آن به بخـــش خصوصی واگذار شد.» برای بهینه‌ســـازی و افزایش ظرفیت پالایشگاه‌ها ۲۲هزارو ۵۰۰میلیاردتومان نیاز سرمایه‌گذاری را پیش‌بینی می‌کنیم که بخشـــی از آن انجام شـــده است. مدیرعامل شـــرکت ملی پالایش و پخـــش فرآورده‌های نفتی تاکید کرد: «بخش عمده ســـرمایه‌گذاری سال‌جاری در صنعت پالایش در پالایشگاه‌های خصوصی مانند اصفهان، تبریز و بندرعبـــاس خواهـــد بـــود.» وی افزود: «ما بیشـــترین ســـرمایه‌گذاری را در پالایشـــگاه خلیج‌فارس داشـــته‌ایم چنانکه ۴۸درصد سهم آن متعلق به پالایش و پخش و ۱۵ تا ۱۶درصد ســـهم آن نیز متعلق به صندوق بازنشســـتگی کارکنان صنعت نفت اســـت که به همیـــن دلیل، بالای ۶۰درصد از سرمایه‌گذاری به وسیله وزارت نفت و صندوق بازنشســـتگی تامین می‌شود.» ضیغمی تصریح کرد: «ما حدود یک‌میلیارددلار در سال گذشته و ۴۰۰میلیون‌یورو در ســـال‌های پیش از آن در این پالایشگاه سرمایه‌گذاری کردیم که تقریبا همه آن جذب شده است.»

گزارش

جدی‌شدن چالش آب در ایران

مهر: سرپرســـت معاونت آب و آبفـــای وزارت نیرو با اعلام اینکه طبق اســـناد سازمان ملل ایران به‌زودی با بحران و کمبود آب مواجه می‌شـــود، گفت: منابع آبی از ۴۰۰میلیاردمترمکعب به نصف کاهش یافته اســـت. علیرضا دایمی گفت: ســـه‌چهارم کشور در ناحیه کاملا خشـــک قرار دارد و بارش‌هایی بین ۵۰ تا ۱۰۰ میلیمتر را تجربه می‌کند که بخش مهمی از شهرنشینی و معادن در این مناطق قرار دارند.

سرپرست معاونت آب و آبفای وزارت نیرو با تاکید بر اینکه ایران تاوان سنگین خشکسالی‌های منطقه را می‌دهد، اظهار کرد: خشکسالی‌های چهارسال گذشته موجب شد تا پیشنهاد برنامه بین‌المللی خشکسالی از سوی ایران مطرح شود و در دو نشست مجمع عمومی یونســـکو در دو دوره متفاوت، بحث برنامه بین‌المللی ابتکار خشکسالی به ایران سپرده شد که نشان از توجه یونسکو به موضوع خشکسالی است.

دایمـــی با بیـــان جزییـــات چالش‌هـــای بزرگ خشکســـالی در جهـــان تصریح کرد: آب شـــیرین قابل دســـترس در جهـــان ۲/۵درصد اســـت و تنها بخش ناچیزی از آن آب‌های ســـطحی است که در دســـترس داریم. وی تصریح کرد: ایران، خاورمیانه و شمال آفریقا در کمربند خشکسالی قرار گرفته‌اند و

میزان تداوم خشکسالی‌ها نشان می‌دهد که ۱۰ سال پی‌درپی خشکسالی در منطقه وجود دارد.

وی با بیـــان اینکه میزان بارش‌هـــا به ۷۵درصد بارش‌های نرمال کاهش یافته است، تاکید کرد: این امر نشان‌دهنده تغییر اقلیم است. به گفته سرپرست معاونـــت آب و آبفای وزارت نیرو بر اســـاس اســـناد سازمان ملل، ایران در ناحیه خشکسالی قرار دارد و به‌زودی با بحران و کمبود آب مواجه می‌شود.

این مقام مسوول در وزارت نیرو با بیان اینکه در ســـال‌های اخیر آب قابل دسترس به ازای هر نفر در هر سال روند کاهشـــی داشته است، گفت: در زمان کنونی ما به مرز بحران آبی نزدیک می‌شـــویم زیرا میزان بارندگی‌ها به‌شدت کاهش می‌یابد که این امر ناشی از تغییر اقلیم و خشکسالی است.

سرپرست معاونت آب و آبفای وزارت نیرو با بیان اینکه در ایران توزیع بارش‌ها بسیار ناهمگون است، اظهار کرد: سه‌چهارم کشور در ناحیه کاملا خشک قـــرار دارد و بارش‌هایی بیـــن ۵۰ تا ۱۰۰میلیمتر را تجربـــه می‌کند که بخش مهمی از شهرنشـــینی و معادن در این مناطق قرار دارند.

وی افزود: بخش عمده کشور در نواحی بیابانی قرار دارد و میزان دسترسی به آب شیرین به سمت بحران نزدیک می‌شود. دایمی ادامه داد: همچنین منابع آبی از ۴۰۰میلیاردمترمکعـــب به ۲۰۰میلیاردمترمکعب رسیده که تنها ۹۲ میلیاردمترمکعب به جریان سطحی تبدیل شـــده و ۳۸میلیاردمترمکعب به ســـفره‌های زیرزمینی نفوذ می‌کنـــد و ۲۹میلیاردمترمکعب آب برگشـــتی وجود دارد که تلاش شده در قالب توسعه پایدار استفاده شود.

دایمـــی اظهـــار کـــرد: در ایران به لحـــاظ تاریخی کشاورزی رونق داشته و سهم عمده‌ای از آب موجود در کشاورزی استفاده می‌شود که در زمان کنونی با توسعه شهرنشینی و صنایع این روند در حال تغییر است.

ایـــن مقام مســـوول در وزارت نیـــرو درخصوص پیشـــینه و سوابق تاریخی ایران در بخش آب گفت: قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین سد قوسی جهان با ۵۰۰ ســـال عمر، کتابی با قدمت یک‌هزار ســـال درخصوص قنات، ۵۰ ســـد با عمر بیش از ۲۰۰ سال و قنات‌هایی با عمر دوهزار و ۵۰۰ سال از سوابق تاریخـــی این کشـــور در بخش آب هستند

وی با بیان اینکه در حال حاضر ایران در رده‌های نخســـت توســـعه منابع آبی در جهان اســـت، تصریح کرد: ساخت سدهای مخزنی موجب شـــده تا عدم توزیع مکانی و زمانی بارش‌ها جبران شود و توسعه کشاورزی با بهره‌وری بالا از برنامه‌های بخش آب کشور است.

سرپرســـت معاونت آب و آبفای وزارت نیرو ادامه داد: وجود بیش از ۱۹۰ ســـد بزرگ و شبکه آبیاری و زهکشی گسترده، سرمایه‌گذاری در زمینه تامین آب شرب و دسترســـی ۹۹درصدی به آب شهری و ۸۶درصدی به آب روستایی از ویژگی‌های بخش آب کشور محسوب می‌شود.

دایمی اصـــلاح بهـــره‌وری آب، افزایش ظرفیت منابع آبی و اســـتفاده از روش‌های جدید استحصال آب (بازچرخانی آب) را از برنامه‌های بخش آب کشور برشمرد و گفت: وجود مجموعه‌های مربوط به برنامه خشکسالی، فلســـفه درســـتی دارد زیرا ایران تاوان سنگین خشکسالی‌های منطقه را می‌دهد.